

o jistých okolnostech. Ze spisů vysvítá totiž, že v době, kdy stěžovatel slyšen byl jako svědek o okresního soudu v K., bylo zde proti němu již podezření trestného činu, o němž jako svědek měl býti slyšen. Udali totiž představený obce M. Jan W., slyšený již 27. března 1922, a jeho dcera Marie W-ová, vyslechnutá dne 12. května 1922, u okresního soudu v K., že platební poukázky poštovního šekového úřadu v Praze určené pro obec M., nepodepsali a že též nepřijali 400 Kč. Doručení zásilek, určených pro obec obstarával vždy, jako potvrdila Marie W., poštovní zřízenec úřadu v M., obžalovaný Adolf S. Za tohoto stavu věci mohl a měl míti vyslýchající soudce závažné podezření, že Adolf S. v případě, o který při jeho výslechu šlo, sám se dopustil trestného činu, a bylo povinností soudu, vyslechnouti Adolfa S-a jako podezřelého. Byl-li však přes to Adolf S. vyslechnut jako svědek a nad to ještě bez upozornění na ustanovení §u 153 tr. ř., jež bylo žádoucí, poněvadž šlo o osobu, práv neznalou, nelze jeho výpověď ve smyslu zákona pokládati za svědeckou výpověď. Objektivně zodpovídal se Adolf S. jen jako obviněný, svou vinu znající, materiálně bylo postavení jeho postavením objektivně podezřelého, subjektivně se vinným cítícího, a pod tímto zorným úhlem bylo posuzovati jeho výpověď, neměla-li býti zásada ustanovení §u 202 tr. ř. porušena. Dle tohoto ustanovení nesmí býti použito žádných prostředků k tomu účeli, by obviněný byl pohnut k doznání nebo k jiným určitým udáním. Výpověď Adolfa S-a neodpovídala pojmu svědectví, podléhajícího trestní sankci §u 199 a) tr. zák. a zločinu tohoto se tudíž Adolf S. nedopustil.

Čís. 1152.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Pro skutkovou podstatu trestného činu dle §u 7 lich. zák. jest lhostejno, že spolusmluvníkem byl stát a že se tento nemní býti poškozeným.

(Rozh. ze dne 10. března 1923, Kr I 148/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 2. prosince 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle §u 7 (3) zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Bezvýsledně uplatňuje zmateční stížnost důvod zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. Pokládá-li stížnost podřadění činu pod § 7 lichevního zákona nesprávným, ježto objektem trestného činu byl stát, o němž stěžít lze tvrditi, že by se dal od svých dodavatelů zkracovati, stačí poukázati na to, že zákon lichevní ani státu ze své ochrany nevyklučuje, jakmile podniknut byl proti němu čin, vykazující v zákoně vytčené předpoklady skutkové podstaty poválečné lichvy. I u státu mohla nastati následkem válkou přivoděného nedostatku předmětů potřeby nutnost, zaopatřiti si

je v případě nezbytí za každou cenu, i stát tudíž nutno chrániti proti hrabivosti dodavatelů, využívajících způsobem, v §u 7 lichevního zákona naznačeným, jeho tísně. Že též uplynutí doby dvou let po ukončení války nevyklučuje trestného využívání mimořádných poměrů, válkou přivoděných, dokazuje nejlépe okolnost, že se zákonodárná moc viděla nucena, ještě zákonem z 18. března 1921, čís. 129 sb. z. a n., předpisy na potírání lichvy značně přiosměřit. Prohlášení zástupce eráru, že se erár poškozovým necítí, jest bezvýznamno pro řešení otázky viny, jelikož toto osobní mínění spolusmluvníka nevyklučuje, že cena požadovaná nemohla býti objektivně zřejmě přemrštěnou, o čemž rozhodovati jest soudu, zákon pak nemá za účel, chrániti jen jednotlivého smluvníka, nýbrž spotřebitelstvo vůbec proti škodlivým účinkům jednání pachatelova na tvoření ceny dotyčného druhu předmětu potřeby.

Čís. 1153.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Trestnost pachatelovu vylučuje i zaviněná nevědomost předpisů, zakládajících trestní zodpovědnost dle zákona lichevního, třebaš byl pachatel povinen je dle svého povolání znáti.

(Rozh. ze dne 10. března 1923, Kr I 236/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 10. prosince 1921, jímž byla obžalovaná podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěna z obžaloby pro přečin dle §u 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Soud lichevní zjistil sice, že objektivně jest zjištěným jednáním obžalované splněna skutková podstata pletich, sprostil však obžalovanou z obžaloby, jednak upíraje pletichám těm způsobilost, stupňovati ceny předmětů potřeby, jednak nemaje prokázáním, že obžalovaná, neznající předpisů, vylučujících volný obchod obilím a mlýnskými výrobky, vědomě do pletich se pustila a byla si vědoma toho, že její jednání jest způsobilé stupňovati cenu předmětu potřeby. Výrok rozsudku, že pletichy nebyly způsobilými, stupňovati cenu předmětu potřeby, a že si toho obžalovaná nebyla vědoma, napadá stížnost z důvodu §u 281 čís. 5, 9 a) tr. ř. Než netřeba zabývati se otázkou, pokud tyto výtky zmateční stížnosti jsou důvodny. Neboť přečin pletich dle §u 11 čís. 4 lichevního zákona předpokládá po stránce subjektivní nejen vědomí pachatelovo, že činnost jeho je způsobilou, stupňovati ceny předmětu potřeby, nýbrž i vědomí nedovolenosti dotyčného jednání. Výrok rozsudku, vědomí to u obžalované vylučující, zmateční stížnost sice rovněž napadá, ale jen po stránce hmotněprávní, dovozujíc, že jest lhostejno, zda obžalovaná dotyčné předpisy skutečně znala čili nic, ježto dle svého zaměstnání jako obchodnice byla povinna, by je znala, a jejich neznalostí nemůže se dle